

Espresso op gas

Aan het Gentse Maria-Hendrikaplein, recht tegenover het Sint-Pietersstation, bloeit het geesteskind van Geert Neckebroeck en Pol D'Huyvetter: het Gents Ecologisch Centrum, beter bekend als het Gec. Het gebouw is mettertijd uitgegroeid tot een belangrijk brandpunt van het Oost-Vlaamse verenigings- en bedrijfsleven dat duurzame ontwikkeling als kernactiviteit heeft gekozen. Het fungeert, naast informatie- en dienstencentrum, ook als demonstratiehuis in ecologische technieken.

door Koen Vandepopuliere, freelance

Gent, eind november 1999. Gebiologeerd luisteren enkele jongeren naar een man met lange, golvende haren, getooid met een groenblauwe hoofdband. 'Wij, Shoshone Indianen, zien de aarde als een levend organisme met een ziel, een eigen bewustzijn: Moeder Aarde. We moeten haar respecteren. Als we dat niet doen, zijn de gevolgen nefast.'

Hij pauzeert even. Zijn ogen tasten de geest van de aanwezigen af, in de hoop te weten te komen of iedereen hem goed begrijpt. Elena knikt: ze begrijpt dat de man het heeft over zorgzaam omgaan met de planeet waarop zij leeft, met grondstoffen, natuur en medemens. Björn evenwel heeft nog vraagtekens in de ogen. 'Energievoorziening is een goed voorbeeld', probeert Mala Spotted Eagle. 'Gebruikt de mens fossiele brandstoffen, dan raakt de atmosfeer uit balans. Verbruikt hij plantaardige brandstoffen, dan keert de koolstof via koolstofdioxide terug naar de plant. Dat is beter, want zo geef je aan Moeder Aarde terug wat je van haar hebt genomen. Op die manier betoon je haar je respect en is de kringloop gesloten. Vandaag echter is de aarde ziek omdat we onvoldoende eerbied voor haar hebben gehad. Maar er is hoop: we kunnen haar genezen door onszelf te genezen. Vervuiling begint niet in fabrieken of auto's. Het begint in je eigen geest. Zon mea noh, ga de juiste weg.'

Deense Energie- & Milieukantoren als voorbeeld

Pol D'Huyvetter en Geert Neckebroeck zijn al jarenlang lid van Voor Moeder Aarde, een vzw die strijdt voor vrede, een beter milieu, en voor de rechten van indianen en andere inheemse volken - mensen die hen inspireren. Het tweetal had reeds twaalfduizend kilometer doorheen de wereld afgelegd. Doel: protesteren tegen kernenergie en -wapens. Middel: twee voeten die ontelbare keren met blaren waren bedekt. Ze trotseerden de brandende zon op weg naar de uraniummijnen bij de Laguna Pueblo-indianen in de Verenigde Staten van Amerika. Drie jaar later, in 1995, passeerden ze de kernreactoren van Tsjernobyl in Oekraïne. Ze bezochten er enkele kinderen die als gevolg van de keuze voor nucleaire energie radioactief besmet waren. Sedertdien groeide het verlangen minder te protesteren, maar meer te doen. Geert ging een half jaar lang een opleiding 'Duurzame Energie-toepassingen' volgen in Denemarken. Hij leerde er de zogenaamde 'Energie- & Milieukantoren' kennen, die hem op het idee van een Gents Ecologisch Centrum brachten. 'Halverwege de jaren negentig waren tal van Gentse organisaties actief op het terrein van duurzame ontwikkeling', verklaart hij. 'Ze waren echter verspreid over de ganse stad. Wat een zegen zou het niet zijn om al die organisaties samen in één centrum onder te brengen, dachten we. Zo zou de winst, afkomstig uit de huurgelden, niet langer naar een huisbaas vloeien die er dan een blitse sportwagen of een reisje naar de Bahama's mee bekostigt. Integendeel: de winst vloeit terug naar de eigen werking. Bovendien zouden we erop kunnen letten faciliteiten aan te bieden die het mogelijk maken

bewust en efficiënt om te gaan met energie en grondstoffen.' Vier jaar later, eind november 1999, stonden Geert en Pol voor een pasgekocht pand aan het Maria-Hendrikaplein samen met Shoshone-indiaan Mala Spotted Eagle en enkele tientallen genodigden. Ze rookten de vredespijp bij de pasgeplante Ginkgo Biloba voor de deuren van wat het Gents Ecologisch Centrum zou gaan heten. Het Gec was geboren.

Biologisch consumentenadvies

Zeven organisaties maken gebruik van het pand, waaronder het architectenbureau IADB (Interprofessioneel Advies Duurzaam Bouwen), de MilieuAdviesWinkel, Ecocert, het Gents MilieuFront en Voor Moeder Aarde. De twee meest in het oog springende huurders bevinden zich op het gelijkvloers. Naast een Oxfam-werldwinkel prijken de druivelaar en tafeltjes van Lekker Gec, een biologisch eet- & theehuis. Dit vegetarisch restaurant is één van de zeven gecertificeerde bio-eetplekken die Vlaanderen rijk is

en wordt uitgebaat door de vzw Sogo Bia O yon'd, 'Voor Moeder Aarde' in de moedertaal van Spotted Eagle. Op de eerste verdieping van het gebouw huist de MilieuAdviesWinkel, die de duidelijkste erfgenaam is van de Deense Energie- & Milieukantoren. Je kan er informatie krijgen over alle aspecten van milieuvriendelijk leven en wonen. Geert vond het Gents

MilieuFront (GMF) bereid dit project te realiseren.

'De MilieuAdviesWinkel (MAW) is geen aparte vzw, maar de publiekgerichte vleugel van het GMF', expliciteert Stefaan Claeys, voorzitter van deze Gentse milieubeweging. 'De hoofdactiviteit van de winkel bestaat uit het geven van advies omtrent duurzaam en energiezuinig wonen enerzijds en biologische voeding anderzijds. Zo propageren wij in Oost-Vlaanderen onder meer de biogroente-abonnementen. De MAW neemt ook een belangrijk deel van de organisatie op zich: we zoeken uit welke klant het best gediend is met welke boer. En dat gebeurt niet lukraak! We streven ernaar de klant de wortels, venkel en prei aan te bieden van een groenteteler uit zijn of haar buurt. Zo wordt het transport tot een minimum beperkt, samen met het daarmee samenhangende energieverbruik. We staan er ook op dat seizoenseigen waren worden verdeeld: tomaten uit verwarmde, energievervlindende serres zijn aan ons niet besteed.'

Meer bio, minder energie

Het Gents Ecologisch Centrum is opgevat als een demonstratiehuis voor ecologische technieken. Zo werden de muren beschilderd met natuurverf. Hout moest het FSC-keurmerk dragen – afkomstig dus uit duurzaam beheerde bossen. De urinoirs functioneren watervrij en spaardouchekoppen zijn alomtegenwoordig. Lampenkappen

blijken wastrommels of oude slakommen, terrastafels houten rollen waaromheen ooit massieve electriciteitskabels zaten gewikkeld. Kastdeuren blijken ooit deuren van een tweepeekaatje te zijn geweest. Ook wat rationeel energiegebruik betreft, werden kosten noch moeite gespaard.

- Op het dak ligt een twintig centimeter dikke laag **papiervlokken**. Dit is een bouwbiologisch isolatiemateriaal, net als de twaalf centimeter geperste **houtvezelplaat** waarmee de buitenmuren werden uitgerust.
- De overgedimensioneerde oude brander werd vervangen door een 62 kiloWatt **hoogrendementsgasketel**.
- Acht vierkante meter **zonneboilers** zorgen ervoor dat het water uit de achthonderd liter tank minimaal door de condensatieketel moet worden bijverwarmd.
- In het biologische eet & thee-huis werkt de biologische koffie producerende **espressomachine** niet op de gangbare electriciteit, maar op gas; een meerkost die binnen de twee jaar is terugverdiend.
  - De **vaatwasmachine** wordt enkel gebruikt om te spoelen, wat minder warm water vergt.
  - Groenten en fruit worden gehakt met een **mes**, niet met een hakselmachine.
  - Streekeigen groenten en fruit worden gekocht bij Het Landhuis, dat zich op een kilometer afstand van Lekker Gec bevindt. Zelf kweken de uitbaters courgettes, pompoenen, en andere gewassen die snel groeien.
  - De binnenmuren van het gebouw werden bepleisterd met **leem**. Deze stof accumuleert warmte, wat voor een beperkte temperatuurschommeling zorgt. Van delving tot sloop is bovendien weinig energie nodig: leem wordt doorgaans kortbij gevonden, het bevindt zich op geringe diepte, en het wordt niet gebakken, maar gedroogd.
- In de gangen zorgt een elektronisch **verklikkingssysteem** ervoor dat het licht automatisch uitschakelt wanneer er niemand is.

- Het computerscherm schakelt automatisch uit wanneer het toetsenbord een paar minuten onberoerd is gebleven.
- Het gebouw werd **tocht dicht** gemaakt met silicone. Ventileren gebeurt gecontroleerd: een venster wordt eenmaal 's morgens en eenmaal 's avonds een kwartiertje opengezet. Meer niet.
- Om energieverlies via de brievenbus te beperken geeft deze uit op een **sas**.
- Het personeel krijgt **fietsen** ter beschikking. En: het Gec bevindt zich pal naast hét Gentse verkeersknooppunt voor trein en bus, het Sint-Pietersstation.
- Het Gec maakt gebruik van **spaarlampen** en van de **groene stroom** van Ecopower voor verlichting, computers...
- Ten laatste in 2007 zullen fotovoltatische panelen worden gemonteerd, die ervoor zorgen dat het Gec een belangrijk deel van zijn electriciteit zelf kan opwekken. Ook willen de uitbaters de verwarming met radiatoren vervangen door energiezuiniger vloerverwarming.

Geert en Pol streven ernaar van het Gec een laag-energiewoning te maken waar bezoekers en bewoners de ecologische draagkracht van de aarde respecteren, dit door ingrepen die haalbaar en betaalbaar zijn voor iedereen. Het energieverbruik van zowel het ganse gebouw als de verschillende lokalen is voor iedereen toegankelijk: even surfen naar www.gec.be leert dat het energiegebruik van een gebouw in de stad (met restaurant!) drastisch kan verlagen.

Meer info:
Gents Ecologisch Centrum
tel. 09/242.87.00
www.gec.be

MilieuAdviesWinkel
tel. 09/242.87.59
www.milieuadvieswinkel.be